

Magyar Informatika Történeti Adattár

Megvalósítási Rendszerterv (2. változat)

2014. február

Készítette: Szakértői Csoport: Ballai János, Dettai Eleonóra, Dömölki Bálint, Havass Miklós, Kertészné Gérecz Eszter, Koltai Tamás, Kutor László, Megyery Károly

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	3
1. Cél, előzmények, téma behatárolás	5
2. Adattár helye a NJSZT-ben	7
3. Adattár szerkezete és létrehozásának folyamata	9
4. Kapcsolat az iTF honlappal	17
5. Adattár működtetése a kialakítás időszakában	18
6. PR és marketing feladatok.....	22
7. Projekt szervezet, szereplők.....	23
8. Sikertényezők, Kockázatok, Nyitott kérdések.....	26
9. Költségvetés 2014-re.....	28
Függelék.....	29

Vezetői összefoglaló

Az NJSZT Elnöksége 2013. november 13-án elhatározta a **Magyar Informatika Történeti Adattár (továbbiakban Adattár)** létrehozását, egy projekt keretei között. A jelen tanulmány az Adattár kialakításának Megvalósítási Rendszertervét tartalmazza.

Magyar Informatika Történeti Adattár alatt azoknak az információknak, tényeknek, dokumentumoknak stb. összegyűjtött, tárolt, rendszerezett (vagy még rendezetlen, de nyilvántartott) összességét értjük, amelyek a magyar informatika történetében említésre méltó szerepet játszottak, játszanak.

E Megvalósítási Rendszertervben vázolt elképzelések szerint, a keretek kialakítása után az Adattár folyamatos feltöltésével és működtetésével kapcsolatos tevékenységek három fő csoportra oszthatók:

1. **Gyűjtés**, ide értve az állomány gyarapításának valamennyi formáját, az internetes kereséstől kezdve, felhívások közzétételén át a hagyatékok feldolgozásáig;
2. **Tárolás**, ami elsősorban az állomány valamennyi eleméről szóló információknak - a technikai és jogi lehetőségek által megengedett maximális mértékben digitalizált - elektronikus tárolását jelenti, kiegészítve fizikai tárolással azokban az esetekben, amikor ezt a megőrzés biztonságossága szükségessé tesz.
3. **Megjelenítés**, ami egyrészt elérési és keresési lehetőséget biztosít az állomány egészéhez, másrészt az állomány tartalmának egyre növekvő részét különböző szempontok szerint feldolgozva, rovatok formájában rendszerezett információkat ad
 - a. a hazai informatika történetében szereplő *személyekről* és
 - b. *intézményekről*, valamint az általuk előállított, ill. használt
 - c. hardver és szoftver *termékekről* és
 - d. *alkalmazási rendszerekről*, továbbá
 - e. a (hazai) informatika történetével foglalkozó *tanulmányokról* és
 - f. a (hazai) informatika történet jelentősebb *rendezvényeiről*.

A megjelenítés fő eszköze jelenleg az iTF honlapja: itf.njszt.hu.

Az Adattár fejlesztése szoros együttműködésben történik az NJSZT másik, a múlt értékeinek megőrzését szolgáló központi projektjével a szegedi *Informatika Történeti Kiállítás* (ITK). Ezen kívül az NJSZT közreműködésével együttműködési megállapodások jönnek létre különböző külső szervezetekkel, így

- a *NIIF Intézettel* valamennyi elektronikus adatnak az adatvédelem és a biztonság magas színvonalát biztosító tárolására,
- levéltárakkal, könyvtárakkal a papír alapú anyagok fizikai tárolására,
- egyéb intézményekkel, pl. jogvédett anyagok felhasználásának lehetővé tételére.

Az Adattárral kapcsolatos tevékenységek az NJSZT központi projektjeként, az Ügyvezető Igazgató koordinálása mellett az *Informatika Történeti Fórum* (iTF) keretében kerülnek végrehajtásra és azt az iTF elnöke felügyeli a kialakított projekt szervezeten belül.

Az iTF a projekt végrehajtását alapján társadalmi munka (Önkéntesek) segítségével végzi, kivéve egy teljes munkaidőben foglalkoztatott *projekt titkár* és egy megbízásos alapon működő *informatikai rendszergazda* alkalmazását, valamint egyes speciális szakértelmet igénylő feladatok (pl. video készítés) elvégzésére *szakértők* megbízását. Ezeknek, valamint a projekt végrehajtása során felvetődő egyéb dologi kiadásoknak és alkalmi munkáknak a költségeit az NJSZT Elnökség által évente jóváhagyandó költségvetés biztosítja, melynek javasolt összege a 2014. évre 9 Mft.

A projekt munkaterve a 2014. évre előirányozza

- a projekt szervezet felállítását és a folyamatok működési rendjének kialakítását, figyelembe véve az ITK-val való szoros együttműködés igényeit;
- a tárolt, ill. megjelenített adatok szerkezetének rovatok szerinti meghatározását, pontosítását;
- az iTF által az eddigi munkák során összegyűjtött anyagoknak feldolgozását, honlapon való megjelenítését;
- a szervezett Gyűjtési tevékenységek megindítását, Önkéntesek toborzását
- PR és marketing akciókat az Adattár ismertségének növelésére, a honlap látogatói számának emelésére.

1. Cél, előzmények, téma behatárolás

Az NJSZT Elnöksége 2013. november 13-án elfogadta a Magyar Informatika Történeti Adattár (továbbiakban Adattár) létrehozásának koncepcióját, és megbízta az iTF képviselőjében jelen lévő Dömölki Bálintot és Havass Miklóst, hogy 2014. január 14-ére dolgozzák ki az Adattár Megvalósítási Rendszertervét, és a 2014. évre szóló költségvetését. Hozta ezt a határozatot annak szellemében, hogy 2013-2015. évi programjának kiemelt feladatául jelölje meg azt, hogy

„Társaságunknak, mint a magyar informatikai szakma egyik letéteményesének unikális feladata (és lehetősége) a Magyar Informatika Történeti Adattár létrehozása, ápolása és megjelenítése. A magyarok hozzájárulása az informatika eredményeihez megalapozza azt az igényt, hogy az immár több mint ötvenéves múlt története, alkotásai, szereplői, eseményei dokumentálásra és bemutatására kerüljenek.”

Ennek az elhatározásnak megfelelően döntött a Társaság korábban a szegedi Informatika Történeti Kiállításról, amely gyűjtőköre a Magyarországon gyártott, vagy itt működő számítástechnikai berendezéseket öleli fel.

E döntés alapján kezdte el az Informatikai Történeti Fórum (iTF), mint a Társaság szakmai közössége kialakítani a **Magyar Informatika Történeti Adattárat (továbbiakban Adattár)**.

Magyar Informatika Történeti Adattár alatt azoknak az információknak, tényeknek, dokumentumoknak stb. összegyűjtött, tárolt, rendszerezett (vagy még rendezetlen, de nyilvántartott) összességét értjük, amelyek a magyar informatika történetében említésre méltó szerepet játszottak, játszanak.

Gyűjtési kör

- A számítástechnikai (szinonimaként informatikai) szakma szellemi és tárgyi eredményei, eseményei. Ide tartoznak a számítástudomány alapjai, a különféle hardverek, a szoftverek, az alkalmazások, az (országos) adatbázisok, az elektronikus rendszerek szervezésének eszközei. De pl. nem értjük ide a híradástechnika, műszertechnika, elektronikus média, automatizálás stb. eseményeit, ill. ezek akkor kerülnek gyűjtési körünkbe, ha mint informatikai alkalmazások kerülnek előtérbe.
- Különösként is az érdeklődés homlokterében állnak a hazai gyártású, vagy itthon jelentős szerepet betöltő számítógépek, szoftverek, alkalmazások, országos adatbázisok, informatikusok (és személyükhöz kapcsolódó adatok, relikviák), számítástechnikai intézmények, a számítástechnikai kultúra eseményei (pl. könyvek, időszaki kiadványok, kiállítások, kongresszusok, a hazai informatika történetében kiemelkedő fontosságú határozatok, stratégiák, események dokumentumai), egyesületek, szövetségek, iratok, és dokumentumok.

- Az Adattár gyűjtőköre elsősorban az itthon készült, vagy itthon jelentős mértékben alkalmazott termékekre irányul, azonban figyelemmel kísérik a hazai gyökerű (vonatkozású) külföldi eredményeket is. Ugyancsak gyűjtőkörünkbe tartoznak a hazai származású, de külföldön híressé vált magyar informatikusokra vonatkozó adatok.

Tevékenysége a fent vázolt gyűjtési körre vonatkozóan – figyelembe véve az Adattár volumenét és fókuszát – elsősorban információt gyűjt, dolgoz fel, tárol és megjelenít. A gyűjtés során óhatatlanul találkozunk az információk alapjául szolgáló objektumokkal is, így ezekkel kapcsolatos nyilvántartást is elvégezzük.

Az **Adattár virtuális** abban az értelemben, hogy maga, elsősorban elektronikusan tárolja az összegyűjtött információkat. Az összegyűjtött információkról, objektumokról az azonosítási adatok az Adattár nyilvántartásába kerülnek, arról elektronikusan tájékoztató érhető el, azonban a tárgyi formában is megjelenő tételek, objektumok, relikviák maguk több helyen kerülnek fizikailag elhelyezésre, tárolásra, vagy a NJSZT „kézi raktárában”, vagy együttműködési megállapodások alapján különböző szakintézményeknél (Pl. Múzeumok, Könyvtárak, Levéltárak, NIIF). Az Adattár gyűjtési munka során tisztázni szükséges azt, hogy a különböző tételeket hol gyűjtik, s hogyan informálják egymást a gyűjtő hely, a tároló hely és az iTF elektronikus honlapja.

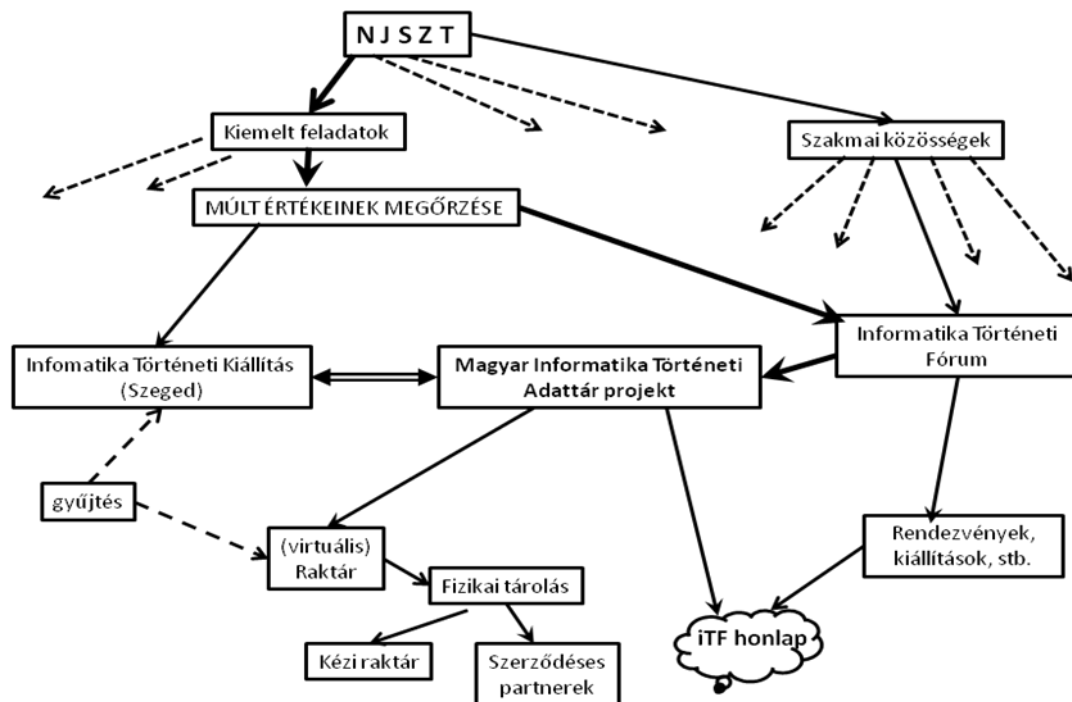
A Magyar Informatika Történeti Adattárat az NJSZT szakmai közösségeként, projekt formájában az Informatika Történeti Fórum (iTF) hozza létre és kezeli.

Az egyetemes magyar informatika-történetet felölelő Adattár kidolgozásánál meg kell vizsgálni annak lehetőségeit, hogy ezt az NJSZT más társintézményekkel szövetségben, ill. pályázati és egyéb támogatási források segítségével végezze.

Jelen tanulmány a Magyar Informatika Történeti Adattár Megvalósítási Rendszerterve.

2. Adattár helye a NJSZT-ben

Az Adattár elhelyezkedését az NJSZT szervezetében és a kapcsolati, ill. irányítási viszonyokat az alábbi állítások határozzák meg (ld. az alábbi ábrán):

- A "Múlt értékeinek megőrzése" az NJSZT kiemelt feladatainak egyike, amely két - egymással szoros kapcsolatot fenntartó - központi projekten keresztül valósul meg:
 - a szegedi Informatika Történeti Kiállítás (ITK)
 - a Magyar Informatika Történeti Adattár
- Ezen központi projekteket az NJSZT Ügyvezető Igazgatója koordinálja. Az Adattár esetében a projekt feladatai az Informatika Történeti Fórum (iTF) keretében kerülnek végrehajtásra és az iTF elnöke felügyeli a kialakított projekt szervezeten belül.
- Az iTF az NJSZT szakmai közösségeinek az egyike, amely az Adattár projekt végzése mellett más feladatokat is ellát (rendezvények szervezése, stb.)
- A szegedi ITK és az Adattár egymással szoros együttműködésben dolgozik és egymás eredményeit harmonikusan kiegészítve reprezentálják a hazai számítástechnika történetét.

- e. A múlt emlékei gyűjtésének (ld. 3. fejezet) eredményei közül főszabályként a kézzelfogható dolgok ("tárgyak") az ITK-ba, az információ jellegű dolgok (beleértve az írásos anyagokat is) az Adattárba kerülnek.
- f. Az Adattárban az információk általában elektronikus formában tárolódnak. Az értékesebb - vagy elektronikusan meg nem lévő - anyagok fizikai változatai (papír, adathordozó stb.) egy "kézi raktár"-ban (NJSZT) ill. nagyobb mennyiség esetén valamilyen szerződéses partnernél (Pl. BME-OMIKK, NIIF, MNL, stb.) kerülnek elhelyezésre. Ugyanez történik a begyűjtött, de még nem feldolgozott anyagokkal is (pl. hagyatékok).
- g. A feldolgozott anyagok az Adattár honlapján kerülnek publikálásra. Ennek kialakítására és az NJSZT ill. ITK honlapjaival való kapcsolatára vonatkozó javaslat elkészültéig és jóváhagyásáig az Adattár információi az iTF honlapjának egy elkülönített részén helyezkednek el.. (Bővebben ld. a 4. fejezetben).

3. Adattár szerkezete és létrehozásának folyamata

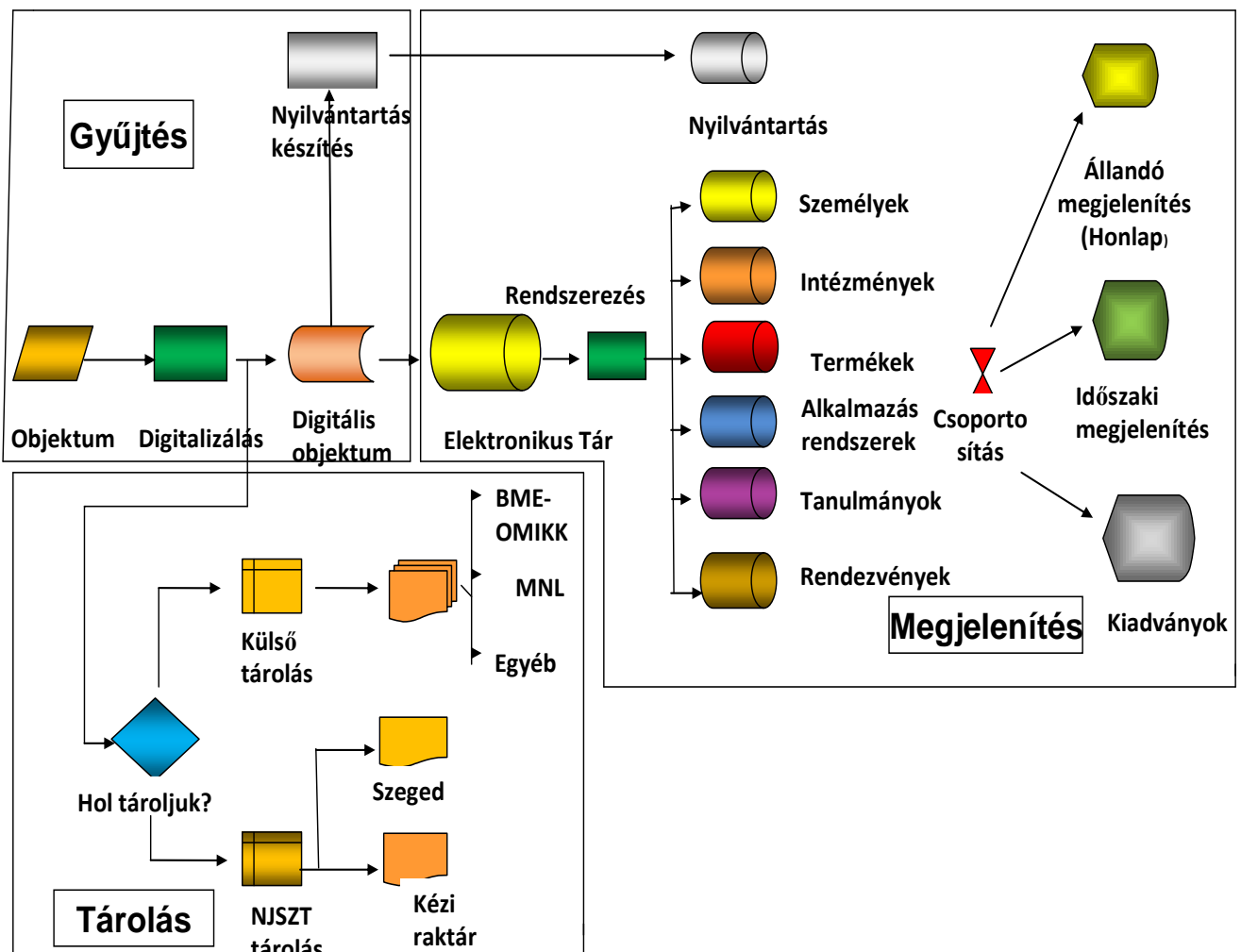
Az Adattár meghatározott céljának és tématerületeinek megvalósítása több éves fejlesztői, szervezői feladatot jelent.

E több éves munka eredménye lehet az Adattár három fő tevékenységének megvalósítása, beleértve ennek működtetését is.

Az Adattár fő tevékenységei:

- Gyűjtés**
- Tárolás**
- Megjelenítés**

Az Adattár szerkezetét és létrehozásának folyamatát azok egymásra épülését az alábbiakban adjuk meg.

Továbbiakban a folyamatábrán feltüntetett tevékenységeket ismertetjük.

3.1 Gyűjtés

Objektum.

Az Adattár gyűjt minden olyan Objektumot (tárgyat, információt), amelyek a magyar informatikatörténet részét képezhetik, alapját adhatják. Az Adattárba érkező objektumok

- tárgyak, vagy
- médiahordozón lévő információ (pl. interneten található, file-ra történő utalás), vagy
- egyéb relikviák (előre – ma még – nem ismert formában) lehetnek.

A tárgyak lehetnek személyekhez tartozó személyes dokumentumok, ingóságok, vagy elektronikus eszközök. A tárgyak tárolása nem az Adattár feladata, azonban minden beérkezett tárgy, bárhová is kerül, nyilvántartása az Adattárban történik.

A médiahordozón lévő információk lehetnek papíralapúak, fényképek, videók, vagy elektronikus adathordozón rögzítettek.

Az Objektumok egyrészt magán személyektől, vagy intézményektől adományozás, ajándékozás, örökhagyás vagy letét útján kerülhetnek az Adattárba. Az Objektumok másik részét az Informatika Történeti Fórum kezdeményezéseként felvett gyűjtések, video riportok-életutak, konferenciák stb. adják.

A gyűjtött Objektumok között lehet más honlapon, az interneten megtalálható elektronikus információ is.

Az Objektumokat az Adattár folyamatosan gyűjti, a gyűjtésről időnként („toborzó”) felhívásokat tesz közzé. Egyes esetekben azonban (pl. különleges évfordulók, speciális események, az Adattár első verziójának létrehozása stb.) koncentráltan, tematikus gyűjtést is végez.

Digitalizálás.

Minden az Adattárba beérkező, gyűjtött Objektum digitalizálásra (digitális fénykép, jellemző információk) kerül, hacsak valamilyen okból (pl. jogi, technikai stb.) ez nem lehetséges.

Az internetről „gyűjtött” információ esetén a Szakértői Csoport elemzése (pl. az anyag fontossága, a közlő külső hely „stabilitása”) és döntése után vagy átmásoljuk az anyagot az Elektronikus Tárbá (megfelelő jogi és technikai feltételek teljesülése esetén) vagy linkkel (külső URL) hivatkozunk rá.

Digitalizálásra kerülnek írásos dokumentumok is, amelyek tartalma más formában nem jeleníthető meg a honlapon.

A Digitalizálás az Adattár munkahelyén történik. Tároló helye az Elektronikus Tár.

Digitális objektum.

Lásd a Digitalizálásnál írottakat.

Nyilvántartás készítés

Minden digitalizált objektumról, tárgyról, és megőrzendő adathordozóról, internetről gyűjtött információról elektronikus Nyilvántartás készül. Az Adattár tehát alapvetően

minden gyűjtött objektumról információt gyűjt, és elektronikus nyilvántartást vezet róluk, adott esetben magát az objektumot máshol kell tárolni, de róla információ az Adattárban is lesz.

3.2 Tárolás

Hol tároljunk?

A cél az, hogy az Objektumokat, (ill. a róluk készült Digitális Objektumokat), ill. nem digitális változatokat (feltehetően tárgyak, papíralapú adathordozón található információ) lehetőségekhez képest megőrizzük.

Az Objektumokat

- az NJSZT-vel szerződéses kapcsolatban álló, külső tároló helyen, ahonnan az objektumok kívánságra off-line módon visszakereshetők, vagy
- az NJSZT egyéb kijelölt tároló helyein (kézi raktár) tároljuk.

Külső tárolás

Az objektumok Külső tároló helyre letétként kerülnek. Azok visszakereshetőségét on-line módon biztosítja az iTF honlapján megjelenő Nyilvántartás, ill. off-line módon az NJSZT-vel szerződésben álló Külső tároló hely. Ezek olyan intézmények, amelyek vállalják a nem digitalizált objektumaink (off-line) visszakereshető formában való tárolását.

A Rendszer tervezése idején a következő helyekkel javasolunk kapcsolat kialakítását:

- BME-OMIKK
- Magyar Nemzeti Levéltár

NJSZT tárolás.

Egyes Objektumok tárolását (különösen becses, ill. gyakran használt tárgyak) az NJSZT saját tároló helyein végzi.

- **Informatika Történeti Kiállítás:** Ide kerülnek a számítástechnikai berendezések, egyes személyes relikviák, ill. egyes adathordozón található objektumok (pl. könyvek, kéziratok stb.) a kialakuló szoros együttműködés keretében a Nyilvántartásba vétel után.
- **Kézi raktár:** Egyes objektumokat (Pl. kéziratok, könyvek, fényképek, videók, stb.) a NJSZT központjában található polcrendszeren (kézi raktár) tároljuk. E helyen tárolódnak azok az Objektumok is, amelyek ugyan begyűjtésre kerültek, ám még nem kerültek digitalizálásra, feldolgozásra.

3.3 Megjelenítés

Elektronikus Tár

Itt tárolandók a Digitális objektumok, amelyek ténylegesen képezik az Adattár állományát.

Az Elektronikus Tár tartalmaz

- egyrészt egy *file-tárat*, amely az Adattárba felvett valamennyi elektronikusan tárolt információt tartalmazza,
- másrészt **rovatokat**, amelyek rendszerezett információt adnak
 - a) a hazai informatika történetében szereplő személyekről és
 - b) intézményekről, valamint az általuk előállított, ill. használt
 - c) hardver, szoftver és orgver termékekről és
 - d) alkalmazási rendszerekről, továbbá
 - e) a (hazai) informatika történetével foglalkozó tanulmányokról és
 - f) a (hazai) informatika történet jelentősebb rendezvényeiről.

A fentieket egységes kifejezéssel „entitás”-oknak nevezve, a rovatok minden egyes (rovatba sorolt) entitásról tartalmaznak egy – az adott rovat sajátosságainak megfelelő szerkezetű – Információs Lapot, amelyben az entitás rövid „leírása” (a leírás lehet szöveg, kép, táblázat, vagy ezek kombinációja) mellett hivatkozások találhatóak a file-tárban lévő egy vagy több file-ra, amelyek az adott entitásokról szóló információkat tartalmazzák.

(Például: „Személyek” rovat egyes entitásait a magyar informatika történet egyes szereplői szolgáltatják, az egyes entításokhoz rendelt Információs Lap pedig tartalmaz egy rövid éleleírást és egy fényképet. Hasonlóan az „Intézmények” rovat entitásait az egyes informatikai intézmények szolgáltatják, amelyekhez rendelt Információs Lapok az intézmény nevét, elhelyezkedését mutató térképet, és egy az intézményről gyűjtött, jellemzően néhány adatot, táblázatot tartalmaz. A történeti tanulmányokról szóló Információs Lap a könyv vagy tanulmány címlapjának képe mellett utal a szöveg tárolási helyére. Kulcsszóként megadható egyrészt a tartalmi jellemzés, másrészt a megjelenési forma).

Az egyes entításokhoz különböző tulajdonságok (pl. kötelező attribútumok) vannak hozzárendelve, amelyek alapján a rovatokban az entításokat különböző szempontok szerint csoportosító listák, ill. táblázatok mutatják be.

Az Elektronikus Tár rendelkezik ún. kapcsolati hálóval (linkek gyűjteményével), amelynek segítségével a személyek, az intézmények, az események, az tanulmányok és esetleges más rovatok közötti összefüggések, kapcsolatok (linkek) jeleníthetők meg.

3.3.1 Rendszerezés

Amint az Elektronikus Tár szerkezetéből következik a digitális objektumokat (azaz a magyar informatikatörténet szempontjából releváns információk digitális változatát) rendszerezhetőségük, valamint különböző rendezettségű megjelenítésük miatt, tartalmuk szerint különböző **Rovatokba** osztjuk, ill. rendezzük.

Az alábbi rovatokat azonosítottuk.

Személyek

Az Adattárnak ebben a rovatában a magyar informatika történetben említésre méltó szerepet betöltő személyekre vonatkozó információk kerülnek gyűjtésre. Az Elektronikus Tár 2014. nyarára elkészülő első verziójában különös figyelmet

szentelünk azoknak, akik pályájukat 1990-ig Magyarországon kezdték meg és jelentős részét itt is töltötték.

A személyekről gyűjtött adatokat az alábbi csoportokra osztjuk.

- *Akik már nincsenek közöttünk.* E csoport emléket állít azoknak az informatikusoknak, akik említésre méltó szerepet töltek be a magyar informatika kialakításában, azonban már nem élnek.
- *Életutak.* E csoportban információt közlünk a magyar informatika történetét meghatározó személyekről. Három típusát különböztetjük meg a gyűjtött információknak:
 - Írások az adott személyről
 - Video, szöveg interjúk
 - Életút leírások
- *Magyarok a számítástechnika történetében:* Itt a hazai származású, de külföldön híressé vált magyar informatikusokra vonatkozó adatokat gyűjtünk, beleértve – és prioritással kezelve – a társaságunk névadójára neumann Jánosra vonatkozó anyagok gyűjtését és rendszerezését.
- *Egyéb szempont alapján megjelenők.* Olyan személyek, akik valamilyen specifikus tevékenység következtében „listázhatók”, és/vagy említésre méltó szerepet töltek, töltenek be. Így gyűjtés készül többek között a
 - Szakértőkről, ill.
 - az NJSZT által kitüntetettekről.

Annak tudatában, hogy egyszer a jelenből is múlt válik, szükségét érezzük annak is, hogy a jelenünk (közel múltunk) aktív egyéniségeiről koruktól, eredményeiktől függetlenül is adatokat gyűjtsünk. Ezzel a rendszer folyamatos működését és az adattár mindenkori „évrékészségét” nagymértékben megkönnyítenénk. Így (esetleges) tervként felmerül egy „Ki-kicsoda az informatikában” önkéntes információgyűjtés lehetősége.

Intézmények.

Az Adattárnak ebben a rovatában kerülnek a számítástechnikai, szervezési (továbbiakban informatikai) cégek, államigazgatási szervek, „hivatalok”, összefoglaló néven: intézmények adatai. E körbe tartozik minden olyan említett Intézmény, amely valamilyen formában jelen volt az informatikai életben, így az újságok, folyóiratok, könyvek kiadói is. (Jelenleg, 1990-ig terjedően, mintegy 100 Intézményt azonosítottunk be.)

Az Intézmények Információs Lapján az intézmény neve, székhelyének fényképe, geográfiai elhelyezkedése mellett egy táblázat (attribútumok) is kitöltésre kerül (amilyen mértékben az információk megszerzhetőek).

A táblázat fejezetei:

- Alapítás formája, cím
- Tevékenységi kör
- Publikációk az Intézménnyel összefüggésben
- Fellelhető dokumentumok az Intézmény életéről

- Főbb jelentősebb projektek
- Főbb jelentősebb fejlesztések/termékek/alkalmazások
- Átalakítások-jelenlegi helyzet
- Érdekességek
- Kulcs pozíciók-emberek

Ha további releváns információt is sikerül beszerezni a gyűjtés folyamatában az Intézményekről, akkor egy hosszabb bemutatkozásra is lehetőséget biztosítunk, képekkel, dokumentumokkal és szakmai mellékeltekkel együtt.

Az Intézmények bemutatásához egy un. idővonalat is megjelenítünk, amely időrendben mutatja meg az adott Intézmény alakulásának idejét, ahonnan az Intézmény ismertetését el lehet érni.

Termékek.

Az Adattárnak ebbe a rovatába azok a Magyarországon számottevő informatikai termékekről kerülnek digitalizált információk (leírások, fényképek, hivatkozások), amelyek Magyarországon készültek, vagy Magyarországon jelentős alkalmazásra, felhasználásra találtak. Ezeket az alábbiak szerint csoportosítottuk:

- Hardver
- Szoftver
- Orgver
- Időszaki kiadványok.

Alkalmazási rendszerek

A bevezetett alkalmazási rendszerek az alábbi területek szerinti csoportosításban:

- Tudományos számítások (matematikai csomag, operáció kutatás, modellezés, szimuláció, AI megoldások stb.)
- Vállalat irányítási rendszerek (vállalat management, ügyvitel stb.)
- Állami és közigazgatási (online) adatbázisok
- Műszaki tervezés, manufacturing (CAD, CAM)
- Szövegmanipulálás
- Folyamat vezérlés, embedded számítástechnika, robotika
- Képpalkotó diagnosztika, térinformatika
- Tranzakciós rendszerek (légi közlekedés, bank informatika, kórház informatika stb.)
- Közösségi informatika
- Játékok
- Multimédia, virtuális valóság
- Szervezési, irányítási rendszerek

Az alkalmazási rendszerek csoportosítása ágazonként is tovább bontható.

Tanulmányok

Az Adattárnak ebben a rovatában az informatika történettel foglalkozó írásos anyagok kerülnek gyűjtésre. Ezeket az alábbi tartalmi csoportokba osztjuk:

- *Az informatika általános története*: elsősorban a magyar vonatkozású, tehát magyar szerzőtől származó vagy magyar szakemberekről, ill. eredményekről szóló írások.
- *Magyarországi informatika történet*: a hazai informatika történetéről szóló általános írások, amennyiben nem sorolhatók be az alábbi csoportok valamelyikébe.
- *Valamely szakterület hazai művelésének átfogó története*: ide tartoznak egyes tevékenységi körök (pl. oktatás) vagy alkalmazási területek.
- *Intézmények informatikai tevékenységének története*: beleértve az intézmény által elért eredmények (termékek és alkalmazások) leírását is.

A fenti csoportokon belül – tetszőleges hierarchia mélységig – alcsoportok képezhetők. A tételek között lehetnek olyanok, amelyekre más rovatokból is történik hivatkozás.

A fentiek szerinti tartalmi behatárolás mellett minden tételnél megjelölésre kerül a megjelenés formája és a tárolás helye:

- a leggyakrabban előforduló elektronikus tárolás esetében ez a tárolás helyét mutató URL;
- nyomtatott formában (is) megjelenő anyagoknál egyrészt egy bibliográfiai leírás (és/vagy arra mutató link) másrészt a fizikai tárolás helye;
- papírtól különböző adathordozón való megjelenés esetében értelemszerűen megadandók az azonosításhoz szükséges adatok.
- egyes anyagok esetében további tulajdonságok megadására is sor kerülhet (pl. nyelv, bizalmas jelleg stb.)

A tárolt anyagok fentiek szerinti katalogizálásának rendszerét úgy kell kidolgozni, hogy az mind a tárolás és visszakeresés feladataira, mind az anyagoknak a honlapon való megjelenítésére alkalmas legyen.

Rendezvények.

Ide kerülnek a régebbi, vagy közelebbi múlt jelentősebb számítástechnikai rendezvényeinek (Pl. nemzetközi konferenciák, kongresszusok, NJSZT nagy rendezvények stb.) archiválendő anyagai, újság cikkek, szervezők, meghívók, fényképek, előadások, stb.

3.3.2 Csoportosítás

Az Elektronikus Tárban található Rovatokban lévő adatokat az Adattár elektronikusan jeleníti meg (Kivéve a Kiadvány-t). Az információkat felhasználásának módja és a „látogató” igénye alapján a lehetőségek szerint, a megjelenítés más-más csoportosítására is van lehetőség.

Állandó megjelenítés.

Az Adattár tartalma elektronikus közzétételének rendszeres formája a megadott Rovatokra vonatkozóan, az információk folyamatos és frissített megjelenítése az itf.njszt.hu honlapon. Ezt nevezhetjük állandó megjelenítésnek.

Időszaki megjelenítés.

Egyes alkalmak kapcsán (pl. sajátos megkeresésre, az ITK-val együttműködve stb.) speciális összeállításokat készítő, amelyet vagy az Állandó megjelenítéssel említett saját honlapon, vagy az alkalomnak megfelelő egyéb helyen jelentet meg.

Kiadvány.

Az Adattár információinak alapján időszakonként magyar Informatika Történeti kiadványok készülhetnek, kötet-számozott sorozat formájában, digitálisan és/vagy papír alapon.

A szokásos webes visszakereshetőségeken kívül szándékunk szerint nyomtatott formában egy (esetleg több) „Ki kicsoda a ...” típusú papír alapú kiadvány is szerkeszthető az összegyűjtött anyagból.

Nyilvántartás.

A Nyilvántartás alapvetően tartalmazza az

- objektum sorszámát,
- köznyelven is megérthető leírását,
- tárolási helyét, ill. azonosítóját, valamint
- fényképét, és jellemző információkat róla
- szükség és kérés esetén az ajándékozó, adományozó személyét (amennyiben az illető nevének feltüntetésével egyetért), ill. az ajándékozás, adományozás státuszát (ajándékozás vagy letét), valamint
- az objektum feldolgozásának fokát.

Amint az Adattár birtokában lévő Digitális Objektumok hivatkozással ellátott Nyilvántartása megtörténik, az érdeklődők számára ez az információ elektronikusan (a honlapon) hozzáférhető lesz. (Ennek feltételei és formája még kidolgozandó).

4. Kapcsolat az iTF honlappal

Az Adattár számára jelenleg az iTF honlapja (<http://itf.njszt.hu/>) jelenti azt az „ablakot”, amelynek egy elkülönített részén keresztül az Adattár tartalma a külvilág számára elsősorban láthatóvá válik. Javaslat készül egy Adattár honlap kidolgozására az NJSZT valamint az ITK honlapok kidolgozóinak/üzemeltetőinek valamint az NJSZT Webalkalmazások Fejlesztése Szakosztályának közreműködésével. A javaslat alternatívaként tartalmazza az ITK és Adattár honlap egységes "Gyűjteményi" honlapként való kidolgozását is. A megoldás kiválasztása és a megvalósításához szükséges személyi és pénzügyi feltételek biztosítása után kerülhet sor az új honlap létrehozására, amiben az iTF lehetőségeihez képest közreműködik

Bármilyen megoldás esetén fontos az, hogy az Elektronikus Tárnak a 4. fejezetben leírt szerkezete és a honlap készítésére használt eszköz megoldásai megfelelő összhangban legyenek egymással.

A honlap készítése jelenleg a *WordPress* eszközzel történik, ahol a

- a Digitális Objektumokat tartalmazó file-ok a *médiatár-ban* vannak elhelyezve;
- az egyes tételekről készülő Információs lapok *bejegyzés* formájában készülnek el, a rovatoknak megfelelő *template*-ek szerint;
- ezek *hivatkozásokat* tartalmaznak az adott tétellel kapcsolatban a médiatárban tárolt file-okra;
- a tételek tulajdonságai a bejegyzésekhez rendelt *kategóriák* formájában vannak meghatározva;
- a kategóriák különböző kombinációi alapján történő listázásra ill. táblázat készítésre megfelelő beépített eljárások (*catlist*, *table-press*) állnak rendelkezésre.

Más honlap készítő eszközre való esetleges áttéréskor a fenti megfeleltetéseket az ott használatos megoldásokkal kell biztosítani.

Az eszköz megválasztásánál fontos szempont az, hogy

- egyrészt annak kezelése könnyen elsajátítható legyen, lehetővé téve azt, hogy az egyszerű bevitelt és változtatásokat az Adattár egyes részeinek kezelői (rovat gazdák) közvetlenül, külső segítség nélkül el tudják végezni,
- másrészt álljon rendelkezésre az eszközzel kapcsolatos megfelelő szakértelem a bonyolultabb problémák megoldására, ill. az Adattár igényeinek megfelelő web design létrehozására (Adattár informatikai rendszergazda, ill. esetleges további szakértők).

Az iTF honlap jelenleg az Adattár tartalmának publikálása mellett az iTF egész tevékenységének megjelenítésére is szolgál. Ennek megfelelően tartalmaz rovatokat

- az iTF-ről szóló általános információk közlésére,

- az informatika-történettel kapcsolatos hírek közlésére, különös tekintettel az iTF rendezvényeinek meghirdetésére valamint
- a lezajlott rendezvények előadás anyagainak (prezentációk és videó) dokumentálására.

A honlap kezdőlapja a legközelebbi és legutóbbi rendezvények adatai mellett tartalmaz egy ablakot az Adattárban bekövetkezett legutóbbi fontosabb változások közzétételére valamint válogatott híreket az NJSZT ill. az ITK honlapjáról.

5. Adattár működtetése a kialakítás időszakában

Az Adattárral kapcsolatos elvárásokat elvileg két oldalról közelítjük meg, egyrészt a kialakítás/fejlesztés időszaka, másrészt a már „üzemszerűen” működő Adattár működtetése felől.

A jelenlegi, 2014-es év olyan sajátos időszak, amelyben párhuzamosan zajlik a fejlesztés, kialakítás, és üzemszerű működtetés beindítása, valamint az előre tekintés a Gyűjtés, Tárolás végleges kialakítása szempontjából. Ezért lényegesnek tartjuk, a mérföldkövek, teendők szerinti működtetés mellett a projekt működési alapelveinek a meghatározását is.

A feladatok kialakításánál figyelembe vettük, hogy az Adattár tekintetében már jelentős lépések történtek a Megvalósítási Rendszerterv készítését megelőző időszakban is. Így már megkezdődött az Elektronikus Tár részleges, előzetes feltöltése (honlap tartalom és forma kialakítás, információgyűjtés, megjelenítés, stb.) az iTF információ szerző és gyűjtő tevékenysége eredményeként.

5.1 Alapelvek:

- A kialakítás, fejlesztés alapvetően közösségi munka egy Szakértői Csoport szakmai irányításával
- Amit eddig csináltunk, azt kell folytatni. Szervezettebben, professzionálisabban, kiszélesítve a gyűjtést, feldolgozást az Önkéntesekkel
- Az Adattár Rovatainak felelőse van (Rovat gazda), aki a kialakítás mellett, jelenleg az adatok felvitelét is végzi, "üzemszerű" működésnél ezt várhatóan a projekt titkár fogja végezni a Rovat gazda felügyeletével
- A Gyűjtés eredményeképpen egy teljes körű „objektum” nyilvántartás készül, kialakítva az azonosító rendszerét is, jelenleg „manuálisan”, 2015-ben információ rendszerrel támogatva
- Működtetjük az un. Nyilvántartás állományt, hogy a gyűjtött objektumok digitális jellemzőit semmilyen körülmények között ne veszítsük el
- Fentiek során prioritást élvez az Informatika Történeti Kiállítás (ITK) állományában található objektumokról rendelkezésre álló információk kezelése valamint – az iTF számára elérhető önkéntesi és hallgatói kapacitások függvényében – az ITK-ban hiányzó tárgyleírások pótlása.
- Szükséges egy „fejlesztési-tesztelési” Adattár létrehozása is, az éles, nyilvános Adattár mellett

- Az Adattár elektronikus adatainak tárolására az NIIF teljes körű szolgáltatásait, szervereit vesszük igénybe a velük létrejött megállapodás alapján, illeszkedve az NJSZT és NIIF közötti hasonló megállapodás feltételeihez.
- Kialakítandó az archiválás, adatvédelem, biztonság rendje az NIIF-vel egyeztetve
- Kialakításra kerül a dokumentálás/nyilvántartás rendje és ezek karbantartási eljárása
- Az Adattárba a tárolt információk minden esetben jogilag tiszta módon kerülnek be.
- Amíg a fejlesztés, kialakítás folyik addig a Gyűjtést a Szakértői Csoport felügyeli, Projekt vezető-projekt titkár közreműködésével, amikor már „üzemszerű” lesz, akkor a Szakértői Csoport felügyeletével projekt titkár hajtja végre
- A Tárolási helyekkel, az Archívum szolgáltatókkal (jogilag védett anyagok tárolását végzők) és a Társzervezetekkel a Szakértői Csoport által előkészített megállapodás a NJSZT ügyrendjének megfelelően kerül aláírásra. A megállapodások után a projekt titkár hajtja végre a Szakértői Csoport kijelölt személyével együtt.
- A cél az, hogy amikor az Adattár már üzemszerűen fog működni, akkor annak működtetését a bejáratott eljárások és a kialakítandó háttér információ rendszer segítségével a szakmai felügyeletet továbbra is ellátó Szakértői Csoport segítségével, a projekt titkárnak kell ellátni.
- A begyűjtött Objektumok azonosítását, feldolgozását, rendszerezését, tulajdonságok meghatározását a Szakértői Csoport végzi
- A Gyűjtés tekintetében, bár jelenleg az informatika történet 1990. előtti időszakára fókuszálunk, de befogadunk minden információt, dokumentumot, objektumot a későbbi időszakból is. Ezzel a közelmúlt és a jelen kor majdani feldolgozását kívánjuk megkönnyíteni.
- A munkába bekapcsolódó (remélt nagyszámú) Önkénteseknek, akiket elsősorban információ gyűjtésre, rendszerezésre, tanulmányok írására kívánjuk bevonni, több fórumot fogunk tartani, hogy minél hatékonyabban tudjanak bekapcsolódni a feladatok elvégzésébe. A fórum keretében ismertetésre kerül az Adattár célja, felépítése, működtetése, valamint konzultáció keretében a munkába való becsatlakozás lehetőségeit mutatjuk be, adjuk meg.
- Az Adattár kialakításának időszakában és a későbbiekben, a Szakértői Csoport a projektvezető szervezésében rendszeres megbeszélést tart, ahol egyrészt a kidolgozott részletes cselekvési terv áttekintése, előrehaladás nyugtázása mellett a kockázatok és a nyitott kérdések kezelése is meg fog történni.
- Az Elektronikus Tár elkészítésének előrehaladása, tartalommal való feltöltése az idő síkján periodizálható. Egyelőre egy éves időtávban gondolkodunk a feltöltöttség tekintetében. Amikor 2014. év végén az értékelés megtörténik, akkor lehet biztosabb becslést adni arra, hogy a végső kitűzött cél (dolgozzuk fel a magyar informatika történetét 1990-ig), mikorra érhető el legalább 90 %-os minőségben.

- Lényeges a „társadalmasítás”, további Önkéntesek bevonása a munkába, ehhez az Adattár honlap egyik menü-pontja (lapja) az Adattár „működtetői” és a külső felhasználókkal, érdeklődőkkel való kapcsolattartást biztosítja.
- Az iTF honlapján megtalálható „Kapcsolatok” menü-pont (lap) négy féle feladatot lát el:
 - Telefon és e-mail kapcsolat felvétel lehetősége.
 - Információs Lapok, Formanyomtatványok biztosítása a honlapon keresztül az információ gyűjtés elősegítésére
 - GYIK kezelés
 - A gyűjtési, feldolgozási feladatok elvégzéséhez, az Adattár kialakításnak és működtetésének munkáiba való bekapcsolódásra való jelentkezés lehetősége
- „Látogatottság” mérése: meg kell oldani, hogy mérhető legyen: hányan érik el a honlapot, hányan jelentkeznek be a „kapcsolat menü-pont”-on, milyen és hány letöltés történik a honlapról.

5.2 Mérföldkövek és teendők 2014-ben

A jelenleg ismertek alapján az alábbi határidőkre tervezzük a beazonosított feladatokat elvégezni:

2014. január	Megvalósítási Rendszerterv átadása NJSZT Elnökségnek (2014.01.14)
2014. március	<p>A Gyűjtött Objektumokról a Nyilvántartás szerkezetének véglegesítése, lehetőségek meghatározása</p> <p>Adattár megjelenítésének (honlap) adat és funkció véglegesítése</p> <p>Az Adattár gyűjtő munkájának meghirdetése a tagság soraiban, Önkéntes közreműködők szervezése</p> <p>Videó interjú készítés folyamatosan</p> <p>Projekt titkár és az adattár informatikai rendszergazda felvétele és bekapcsolása az Adattár megvalósításába</p>
2014. április	<p>Az ITK-val való szoros és nyílt együttműködés kialakítása, beleértve a szakmai részletkérdések (interfészek, szabványok, terminológia, adathordozók stb.) egyeztetését.</p> <p>Adattár Kapcsolati menü-pont kezelésének beindítása</p> <p>Gyűjtési munka feladatainak meghatározása</p> <p>A NJSZT-n "belüli" közvetlen PR, Marketing feladatok beindítása</p>
2014. május	<p>Társszervezetekkel megállapodás</p> <p>Jogilag védett anyagok tárolását végző Intézményekkel (TV, archívumok, könyvtárak, könyvkiadók, stb.) megállapodás a hivatkozás lehetőségeiről (Archív intézmények)</p> <p>"Tároló" helyekkel történő egyeztetés, megállapodás</p> <p>Az Adattár működtetési rend kialakítása.</p> <p>Az Adattár honlapra vonatkozó javaslat kidolgozása</p>

2014. június Első PR, marketing akció, az Adattár "hivatalos" beindítása
Beszámoló az iTF elnökségnek és a NJSZT elnökségnek (2014. 06.18.)
- A kapott és beszerzett információk, dokumentumok folyamatos feldolgozása az Adattári megjelenítéshez
2014. szept. Adatbázis kezelő rendszer használatára való áttérés feltételeinek kidolgozása
2014. nov. Második PR és marketing akció
A kialakított együttműködések értékelése, finomítás
2014. dec. A projekt I. fázisának lezárása
2015. január Beszámoló, értékelés az iTF elnökségnek, és a NJSZT elnökségnek
Előterjesztés az Adattár fejlesztésének, működtetésének továbblépésére: Projekt II. fázis

6. PR és marketing feladatok

Egy ilyen típusú információ rendszer készítése és működtetése, amely egyrészt információt közöl remélve a társadalom széles (fiatalok, idősebbek, szakmabeliek, érdeklődők) körének, másrészt az információk és tárgyak gyűjtése, feldolgozása is tervbe van véve, nem képzelhető el célra törő, de lehetőleg teljes körű PR, marketing tevékenység nélkül.

2014-ben a folyamatos PR, marketing tevékenység mellett, két koncentrált akciót kívánunk indítani (2014. június, 2014. november)

A feladatok, amelyeket a PR, marketing kapcsán el kell végezni:

1. NJSZT-n belül: 2014. áprilistól folyamatos:

- Megjelenés a „Mi Újság”-ban (rendszeres ½ oldalas beszámoló)
- Megjelenés a Hírlevélben (Hivatkozás a honlapra és a kapcsolati lehetőségekre)
- Részvétel Rendezvényeken: hivatkozás az Adattárra (ehhez szöveg, dia készítése)
- Előadások tartása az Adattárról rendezvényeken (3 alkalom, pl. IT STAR Workshop on History of Computing és DE konferencián)
- Minden NJSZT tag személyre szóló elektronikus levelet kap az Adattárról, a gyűjtési, feldolgozási lehetőségről és a munkába való bekapcsolódásról
- A NJSZT honlap első oldalán megjelenik az iTF (és Adattár) logó, mint link, az Adattár megtekintés lehetőségével is.

2. Közösségi portál (Facebook) készítés és megjelenés (2014. júniusig)

3. Reklám anyagok készítése (2014. júniusig)

4. A Szegedi ITK-n és a Társzervezeteknél (megállapodások után folyamatosan):

- iTF és az Adattár leírása, bemutatkozás
- link az iTF honlaphoz,
- kapcsolat lehetősége, „társadalmasítás” felhívás
- reklám anyagok átadása.

5. Sajtó: (nyomtatott, elektronikus): hírek (első alkalom 2014. június hosszabb, majd főbb mérföldkövenként 2014. II. félévben)

6. Interjúk a médiában az Adattárról (2 alkalom 2014. június és december)

7. Oktatási intézményekkel kapcsolatok kialakítása: például: OE, BME, Corvinus, GDF, de lehetőleg minden egyetem-főiskola és szakközépiskola is

8. Logó és „szlogen”, „nyerő” mondat, egységes megjelenés formájának kialakítása az első PR marketing akcióig (2014. június)

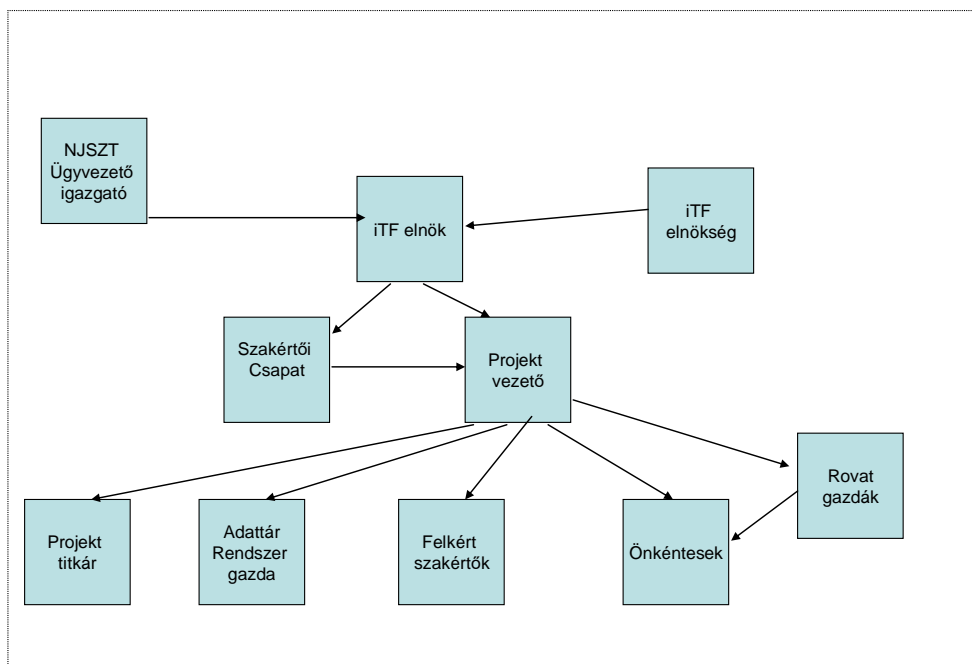
9. A sajtó megjelenések és az Adattár (iTF) honlap-megkeresés figyelése, értékelése: folyamatosan elemzésre kerül az Adattárral kapcsolatos sajtómegjelenések, és a honlap elérése, letöltések, a „társadalmasítás”, Önkéntesek bevonásának eredményei.

7. Projekt szervezet, szereplők

Javasoljuk az Adattár fejlesztését, létrehozását és működtetését projekt szervezetben megvalósítani.

Adott, mint projekt munka feltétele a feladat (ld. 3. fejezet), mérföldkövek, határidők (ld. 5. fejezet), a jelenlegi fejezetben megadott szervezet, és a költségvetés (9. fejezet)

A projekt szervezet ábrája:

Szervezet:

Az iTF elnökségéhez tartozóan, az elnök közvetlen irányításával, NJSZT ügyvezető igazgató koordinálásával, a projektvezető vezetésével, a mellette működő Szakértői Csapattal együttműködve történik a fejlesztés és a működtetés megszervezése és felügyelete.

A projekt szervezet tagja a munkatársként alkalmazott Projekt titkár és a megbízással foglalkoztatandó Adattár informatikai rendszergazda.

A feladatok végzésébe bekapcsoljuk az érdeklődő és munkát felvállaló Önkénteseket, valamint a fejlesztéshez szükséges külső szakértőket.

Szerepkörök/felelősök:

- *NJSZT ügyvezető*: koordinál, összhangot teremt a NJSZT többi projektjével, a NJSZT elnökség döntésének megfelelően biztosítja a pénzügyi, dologi feltételeket

- *iTF elnökség*: figyelemmel kíséri a „fejlesztést”, aktívan részt vesz a „társadalmassítás”-ban és a gyűjtés megszervezésében, a tároló helyekkel való megállapodás előkészítésében
- *iTF elnök*: A mindenkori elnök közvetlen munkakapcsolatban van a Szakértői Csapattal, projekt vezetővel, a projekt titkárral, aktív részese a szakmai és az egyetemi kapcsolatok biztosításának és a „társadalmassítás” koordinálásának a video, szöveg interjúk készítésének, iTF honlap karbantartásának
- *Szakértői Csoport*: Ballai János, Dettai Eleonóra, Dömölki Bálint, Havass Miklós, Kertészné Gérecz Eszter, Koltai Tamás, Kutor László, Megyery Károly (ez bővíthet): az Adattár építés szakmai irányvonalának, teljes körűségének biztosítása,
- *Projektvezető*: Megyery Károly alapvető feladata:
 - Részletes cselekvési tervkészítés és betartatása
 - Kockázatok, nyitott kérdések kezelése,
 - Beszámolók készítése (iTF elnökség és NJSZT elnökség), elfogadtatása
 - A projekt szervezet létrehozása és a leírtak szerinti működtetése
- *Projekt titkár (teljes munkaidőben foglalkoztatott)*: Dettai Eleonóra kiemelt feladatai:
 - Aktívan közreműködik a Gyűjtés feladataiban: gyűjtésben, fogadásában, digitalizálásában, tárolás folyamatában, nyilvántartásban, és ezek jogi normáinak betartásában
 - Tájékoztatja, eligazítja a felhasználókat a rendszerrel kapcsolatosan közvetlenül a honlap „kapcsolat” menü-ponton keresztül.
 - Az iTF és benne az Adattár honlappal kapcsolatban:
 - o iTF honlap karbantartás
 - o Adattár naprakészesség biztosítása a Megvalósítási Rendszertervben, ill. működtetési eljárásnak megfelelően
 - o Biztosítja az egyablakos kapcsolattartást az érdeklődőkkel
 - o File-tár nyilvántartása
 - Kezeli és nyilvántartja NJSZT-ban üzemelő „Kézi raktár”-t, és/vagy együttműködési megállapodások alapján különböző szakintézményeknél elhelyezett dokumentumokat.
 - Közreműködik az Adattár "marketing" akcióiban, tájékoztatás ad a honlap aktuális híreiről NJSZT-n keresztül
 - Munkakapcsolatban van az ITK gondozóival

Munkahelye az NJSZT Hold utcai irodájában van, napi 8 óra munkaidőben az NJSZT munkarendjéhez igazodva. Munkáját, ezen belül időbeosztását is az iTF elnöke irányítja, aki a teljesítményét is igazolja.
- *Adattár informatikai rendszergazda*: még nincs meg, kiemelt feladatai:
 - Kapcsolattartás az NIIF-vel
 - WordPress szoftver teljes körű ismerete alapján szakértés, támogatás
 - Archiválás, biztonsági kérdések megoldása
 - Szoftver fejlesztés, szakértés, tanácsadás
 - Speciális szoftvereljárások készítése, szoftverfejlesztés (pl. formanyomtatványok, Információs lapok kezelése, speciális lekérdezések, eljárások, stb.).

- *Rovat gazdák:*
 - Személyek: Koltai Tamás:1
 - Intézmények: Megyery Károly:1
 - Termékek: Kutor László,
 - Alkalmazási rendszerek: Ballai János:1
 - Tanulmányok: Dömölki Bálint:1
 - Rendezvények: Havass Miklós:
- *Felkért szakértők:* időközben felmerülő külsősök: szoftveresek, copyright, szerzői és egyéb jogi kérdéseket rendező jogász, dizájn tervező, stb.
- *Önkéntesek:* a „társadalmasítás” keretében az Adattár gyűjtési és feldolgozási munkájába bekapcsolódó személyek

8. Sikertényezők, Kockázatok, Nyitott kérdések

Ebben a fejezetben bemutatjuk az Adattár projekttel kapcsolatos „járulékos” megfontolásokat, az alábbi címszavak alatt:

- Sikertényezők
- Kockázatok
- Nyitott kérdések

Sikertényezők

Az Adattár sikere a Szakértői Csoport (NJSZT támogatásával) és a bekapcsolódó, közreműködő kollegák (Önkéntesek) közös munkájának az eredménye lesz, amelyhez jelentős mértékben hozzájárulhatnak a munkába bekapcsolódó további Intézmények, és Társszervezetek. Az alábbi sikertényezőket azonosítottuk:

- 2014. júniusra profi módon (egyértelmű, világos rovat tartalom- és szerkezet megoldással) működőképes Adattár honlap.
- Elismert információ forrás legyen a magyar szakmai médiában, oktatásban és legyen híre a szakmai berkeken túl is.
- Konstruktív együttműködés az ITK-val, a tárolási, kapcsolati és hivatkozási helyekkel (Internet elérés, Archivumok) és ezek sikeres működtetése.
- A ma már birtokunkban lévő információ (iTF és a NJSZT archív anyagai, elsősorban a KSH vonzáskörzetében lévők) jelentős része legyen feldolgozva és tárolva a honlapon és legyen teljes körű a Személyek rovat „Akik már ...” része. Legyen folyamatos az információ feltöltés és annak frissítése.
- Az iTF elnök vezetésével, közreműködésével az egyetemek diákjai készítsenek: 25 intézmény leírást és 20 termék leírást.
- Legalább 15 fő Önkéntes bekapcsolása gyűjtésbe, feldolgozásba, a „társadalmasításba”.
- Gyűjtési és tárolási tevékenység feladatainak meghatározása.
- Induljon el az Intézmény – Személyek - Eredmények összefüggéseinek feltárása és a már rendelkezésre álló objektumok (pl. hagyatékok) feldolgozása.
- Legyen a honlapon egy jól működő „kapcsolat” menü-pont.

Kockázatok

A Megvalósítási Rendszerterv készítése során beazonosítottuk az alábbi Kockázatokat. Ezek:

- Kevés további személy, (önkéntes) bevonásának lehetősége
- Eszközök, dokumentációk, hagyatékok tárolása nem biztosított (megállapodások csúszása, elmaradása).
- NIIF szerver hosszú távú biztonságos üzemeltetése.

- Projekt titkár, Adattár informatikai rendszergazda belépésének csúszása.
- Marketing tevékenységgel nem tudjuk elérni a honlap kellő látogatottságát.
- A Szakértői Csoport nem tud kellő időt a témára fordítani.

Az 5. fejezetben leírtaknak megfelelően, ezeket a témákat a rendszeres projekt megbeszéléseken áttekintjük és aktualizáljuk.

Nyitott kérdések:

A korábbi fejezetekben már említést tettünk, hogy milyen alapvető kérdéseket kell a munka során megoldani, ezeket most itt összegezzük:

- Honlap látogatottságának mérése (látogató, Adattár kattintás, ezen belül rovat, stb.),
- Hagyatékok feldolgozása,
- Objektumok tárolási helye,
- Megállapodások a tárolásról, a kapcsolati-hivatkozási lehetőségekről,
- Sajtó figyelés megoldása,
- Copyright, szerzői és egyéb jogi kérdések rendezése.

9. Költségvetés 2014-re

Korábban jeleztük, hogy a teljes Adattár megvalósításához több év munkája szükséges, megadtuk, hogy 2014-ben milyen feladatok megvalósítására látunk lehetőséget.

Ennek figyelembe vételével határoztuk meg a költségvetést, amely az alábbi:

	forintban
Munkabér + járulékok (Projekt titkár)	3 200 000
Megbízási díj (adattár rendszergazda)	1 000 000
Video interjúk készítésének költsége	1 000 000
Szkennelés, leírás, másolás, műtermi fotó készítés stb.	700 000
Felkért szakértői költség (honlap dizájn, honlap fejlesztés, jogi kérdések, stb.)	1 300 000
Dokumentumok (hagyatékok) tárolási költsége (külső tároló hely)	500 000
PR marketing költség (hirdetés, fizetett cikk, szórólap, színes kiadvány, stb.)	800 000
Egyéb dologi költségek (kiszállás, postaköltség, iroda díj, stb.)	500 000
Éves összesen (folyamatos)	9 000 000

2015-re vonatkozóan nagyságrendben hasonló költségvetéssel kell számolni.

Függelék

Kitekintés hasonló célú hazai és külföldi webhelyekre

(Néhány példa az Adattár-hoz hasonló célú rendszerekre)

1. *Nemzetközi informatika történeti szervezet (IT History Society) honlapja: ithistory.org*
 - hardver és szoftver termékek adatbázisa
 - cégek adatbázisa
 - jelentős szakemberek listája (honor roll)
 - informatika történettel foglalkozó webhelyek listája
 - szervezeti élet támogatása (eseménynaptár, blog stb.)
2. *Orosz virtuális számítógép múzeum: <http://computer-museum.ru/> (nagyraoszt oroszul)*
 - részletes leírások szovjet számítógépekről
 - egyes ágazatok (félvezetőipar, távközlés, elektronika) története
 - „dicsőségstábla”: részletes életrajzok hazai szakemberekről (plusz néhány külföldiről)
 - jogi és szabványosítási dokumentumok gyűjteménye
 - részletes hazai és nemzetközi kronológia (történeti események éves bontásban)
3. *Egy széleskörű hazai történeti adattár : www.tortenelmitar.hu*
 - részletes magyar történelmi kronológia
 - térképtár
 - életrajzok nagyszámú, különböző emberről
 - statisztikai adatok, táblázatok gyűjteménye
 - történeti művek gyűjteménye
4. *Fejlett internetes megjelenéssel rendelkező hazai múzeum, az Iparművészeti Múzeum gyűjteményi adatbázisa: <http://gyujtemeny.imm.hu/>*
 - adattár (műtárgyak, kéziratok, múzeum történetének iratanyagai, fotók)
 - tematikus gyűjtemény (bútor, kerámia, üveg, textil stb.)
 - új szerzemények (vásárlások, ajándékok, adományok)
 - gyűjteményi adatbázis (adott tárgy fotója, adatlapja, tárgyismertetés, irodalom)
 - üzen a múlt (havi rovat, régi írások elemzése)
5. *Egy iparág történetével foglalkozó hazai szervezet, a Magyar Gyógyszerésztörténeti Társaság honlapja: <http://www.gyogyszeresztortenet.hu>*
 - cikktár (szakcikkek, kutatási cikkek)

- gyógyszerészek évkönyve
- e-könyv (régikönyvek digitalizált formában)
- múzeum (magyar gyógyszeripar és patikák története, patikamúzeumok)
- híres magyar gyógyszerészek (életrajzok, előadások, gyógyszerészlexikon)

Részletes összeállítás található az informatikával foglalkozó külföldi és hazai virtuális gyűjteményekről Nagy Károlynak az iTF 2009. októberi rendezvényén tartott előadásában. <http://web.itf.njszt.hu/wp-content/uploads/2014/01/Gyujtemenyek.ppt>